

INTERVIEW

'Ik ben geen moppentapper' Een vrolijk gesprek met Jasper Morrison

Zijn reputatie als geniale weglater is onaantastbaar, de man zelf is ongenaakbaar. Gelukkig schuift de ietwat schuwe ontwerper Jasper Morrison - 'Gaaf dit lang duren?' - voor ons zijn masker opzij. 'So, let's talk!'

PRODUCTIE JACK MEIJERS, JEEN BOETZEL
FOTOGRAFIE JAMES STOKES | INTERVIEW JACK MEIJERS

The Thinking
Man's Chair voor
Cappellini (1987).

LINKS Bed Elise uit 2006 uit de collectie van Cappellini. ONDER De Air Chair (1999) voor Magis.

'Spullen zijn er niet om pagina's te vullen. Ze zijn er om te gebruiken, voor ons welzijn'

— Jasper Morrison

Jasper Morrison

1959

Geboren in Londen

1979-1982

Kingston Polytechnic Design College Londen

1982-1985

Royal College of Art Londen

1984

Hochschule der Künste Berlin

1986

Vestigt zich als ontwerper in Londen

1986

Cappellini neemt Thinking Man's Chair in productie

1994

Erepost Interieur Kortrijk

2000

Hannover tram voor Expo 2000

2006

Super Normal tentoonstelling in Tokio (met Naoto Fukasawa)

Jasper Morrison heeft een studio in Londen en in Parijs. Hij werkt voor opdrachtgevers als Tate Modern, Magis, Flos, Vitra, Rowenta, Alessi, Ideal Standard, Alias, Muji, Cappellini, Olivetti en Established & Sons.

Daags na ons interview lopen we Jasper Morrison (1959, Londen) opnieuw tegen het lijf. In zomaar een straat in Milaan duwt hij een kinderwagen voort. Ondanks de warmte draagt hij racehandschoenen. Smetvrees? Of een ongewoon gevoel voor stijl? Gedecideerd houdt de man achter de kinderwagen de pas in, reikt ons de hand en mompelt iets van: 'How are you doing?' Oeps, verkeerde inschatting. We hadden Morrison eerder getaxeerd als een 'ik ben er wel, maar ik ben er niet'-type. Te verlegen om te groeten. Zeker niet hautain. Want in tegenstelling tot zijn reputatie – tikje ondoordringelijk – bleek Morrison een dag eerder de benaderbaarheid zelve. Geen lachfabriek, maar wél met die typisch Britse ondertoon van zelfspot en ironie. Morrison ondergaat het mediacircus in Milaan tijdens de Salone del Mobile lijdzaam. Of hij éérs voor ons op de foto wil? Morrison zucht een keer – 'Vooruit dan maar!' – en hapt al na een halve minuut naar adem. 'Hoe lang gaat dit duren?' Je ziet het hem denken, maar hij zégt het niet. Of hij soms even wil bellen met de nieuwe telefoon die hij voor Punkt. heeft ontworpen? Gewoon doen alsof. 'Bellen met een telefoon die niet werkt?' Je ziet het hem denken, en nu zégt hij het ook.

De fotograaf steekt zijn duim omhoog, als teken dat het genoeg is. Er klinkt een zucht van verlichting. 'Als het niet te lang duurt gaat het nog. Zodra zich achter de rug van de fotograaf een rijtje mensen formeert dat gaat meefotograferen, wordt het een opgave. Ik ben Steve Martin niet.'

Liever voorkomt u de aandacht voor uw persoon of het geruite jasje dat u draagt.

'Het zou beter zijn om in je studio te blijven en je werk zo goed mogelijk te doen. Maar je kunt er niet altijd omheen. So let's talk.'

Op uw website zag ik een foto van een stuk sanitair, een soort zwanenhals. Elke maand selecteert u een 'foto van de maand'. De tekst die u erbij schreef las als een liefdesverklaring aan de vakman die verantwoordelijk was voor deze verbinding met de wasbak.

'De foto is in Japan genomen. Ik heb me afgevraagd of daar soms het vak artist plumber bestaat. Loodgieterswerk is vaak flanswerk. Maar dit? Poëzie!'

Wat iedereen over het hoofd ziet, valt ú op...

'Ik heb een hekel aan de focus op het visuele, het primaat van het plaatje. Als je hier in Milaan rondkijkt, ontcom je er niet aan. Je ziet een hoop spullen die kennelijk geen andere ambitie hebben dan er een leuke pagina in een blad mee te maken. Dat is een fatale ontwikkeling. Spullen zijn er niet om papier te vullen. Ze zijn er om te gebruiken, voor ons welzijn. Gekke vormen, bizarre kleuren: met ontwerpen heeft het niets te maken. Misschien met entertainment? Design is not about making a show or conversation pieces. Sommige producten waardeer ik nog wel om hun vermogen het oog te prikkelen. Als gebruiksvoorwerp zijn ze mij te flashy.'

En zo'n anonieme Japanse zwanenhals geeft al die zelfverkleerde geniale designers dan ineens het nakijken?

'Schoonheid vind je vaak op onverwachte plekken en dringt zich nooit op.' »

Ik heb nog wel een kantoor in Londen. Maar ik kon er niet langer leven'

— Jasper Morrison

Een paar jaar geleden organiseerde u samen met uw Japanse collega Naoto Fukasawa de tentoonstelling Supernormal.

'Het was een reactie op dat dominante verlangen om mooie dingen te maken. Terwijl we met zijn allen daarvoor zo hard ons best doen, zien we het allerbelangrijkste over het hoofd. Laten we liever bruikbare objecten maken die de kwaliteit van ons leven verbeteren. Tijdens mijn reizen verzamel ik foto's. Ik heb een uitgebreid archief van dingen die me intrigeren vanwege hun stille, onopvallende, bijna perfecte voorkomen. En inderdaad: meestal zijn deze volstrekt anoniem.'

Tijdens uw studentenjaren aan Kingston Polytechnic College en het Royal College of Art raakte u verslingerd aan het werk van creatieve pioniers als Gerald Summers, Buckminster Fuller, Jean Prouvé en Dieter Rams. Rationalisten, modernisten, in veel opzichten minimalisten. Eind jaren tachtig van de vorige eeuw werd u ingehaald als de koning van de nieuwe eenvoud.

'Dat is maar een deel van het verhaal. Ik herinner me de eerste keer dat ik in Milaan kennis maakte met Memphis. Een bevrijdende ervaring! Voor mij was het een bewijs dat de oude regels en voorschriften niet langer heilig waren.'

Voor het nieuwe Zwitserse merk Punkt. hebt u een klokje en een draadloze huistelefoon ontworpen. Geen glimmende gimmicks, ze zien eruit alsof ze er altijd al waren.

'Is dat een compliment?'

Wat vindt u?

'Ze zien eruit zoals ze eruit horen te zien. Het etiket dat je erop plakt, neem ik op de koop toe. Het stoort me in elk geval niet.'

Terwijl de meeste telefoons steeds meer knoppen en mogelijkheden krijgen, is de DP 01 een uitgekledde, basic versie.

'Just knock out any stupid functions that you do not need. Om het apparaat te kunnen bedienen heb je geen handleiding zo dik als een telefoonboek nodig. Toen ik ermee bezig was, had ik het oude huisapparaat met draad in gedachten. Wat daar zo goed aan was – je kon het nummer draaien zonder de telefoon op te pakken – heb ik vertaald naar een dect-telefoon. Het is geen sciencefiction, het is een telefoon en je kunt ermee bellen.'

Toch zou ik de groep mensen die met uw ontwerpen dwepen niet als gortdroge pragmatici of anti-estheten in de hoek willen zetten. Waar het op heldere concepten en gereduceerde schoonheid aankomt, is uw reputatie vooral onder collega's onaantastbaar.

'Als je die telefoon voor het eerst ziet, is het niet de bedoeling dat je ervan walgt en wegwijkt. Al hoop ik dat je in eerste instantie onder de indruk bent van het concept en pas in tweede instantie merkt dat hij je visueel niet teleurstelt.'

Stoelen nemen een speciale plaats in uw oeuvre in.

'Elk stoelenproject is in principe nieuw. Ik probeer telkens een ander aspect te benadrukken of een andere invalshoek te kiezen.'

Dit is pas uw tweede telefoon.

'Misschien zou ik er nog een paar kunnen

doen, maar dat is het dan wel.

Terwijl ik op het fenomeen stoel niet uitgekeken raak. Er zijn zo oneindig veel functionele en situationele aspecten die een rol spelen.'

Voor merken als Vitra, Alias, Cappellini en Magis hebt u er een paar bedacht die als klassiek gelden. Is een stoel dé grote uitdaging?

'Ik denk eerder dat een tafel dat is. Het is ongelooflijk ingewikkeld om daar een coherent en kloppend concept voor te bedenken. Het archetype 'tafel' biedt minder ruimte voor experiment en expressie. Waarschijnlijk zijn er daarom zo veel tafels met glazen bladen: de ontwerper wil je laten zien hoe slim hij aan de onderkant van de tafel is geweest. Jammer, want je kunt je soep niet meer eten zonder dat hinderlijke krasgeluid.'

Tafels, banken, elektronische apparatuur, lampen, stoelen, accessoires: zit er een hiërarchie in de opdrachten die u uitvoert?

'Nee, al is de tram voor de stad Hannover me erg dierbaar. Omdat het zo'n alledaags ding is waar iedereen gebruik van maakt. Voor mij was die tram een breuk met het ostentatieve showroomdesign waar je in Milaan over struikelt. Dat gevoel van gewoonte probeer ik vast te houden in mijn meubelontwerpen.'

U hebt jarenlang les gegeven aan het Royal College of Art. Toen u zich hard maakte voor meer kennis over materialen en processen vond dat weinig weerklank.

'Dat is precies de reden dat ik daar ben gestopt.'

De Place Sofa voor Vitra past in het beeld van Morrisons opvattingen over 'supernormal design'.

LINKERPAGINA V.L.N.B.

Cork Model One is een bijzettafeltje uit een serie van drie voor Vitra.
 • Bac Chair voor Cappellini.
 • De Wall Clock in opdracht van het Japanse Muji is er in een witte en zwarte versie.

Nu kondigt het Royal College of Art aan dat het zich weer meer wil richten op inhoudelijke kennis en industriële productie.

'Ah, finally. It's not all fun and game. Weet je, the fool stuff komt vanzelf wel, echte vakkennis is moeilijk bij elkaar te googelen.'

Engeland is de bakermat van de industriële revolutie. Maar fabrikanten en bedrijven met een geschiedenis zijn er amper nog.

'Het interesseert ons onvoldoende. We are a very non-visual nation.'

U maakt een grapje. Het land dat de London Underground Map, de Concorde en de dubbeldekker bedacht?

'Er zijn uitzonderingen, maar ze zijn zeldzaam. De Britse overheid heeft geen enkele visie op hoe het land eruit zou kunnen zien. Met een onwaarschijnlijke verrommeling van het straatbeeld als gevolg. En heb je jullie euro papiergeld wel eens vergeleken met die pondbiljetten van ons? Ik ben niet voor niets naar Parijs verhuisd. Ik heb nog wel een kantoor in Engeland, maar ik kon er niet langer leven. Het onbegrip en de onverschilligheid voor visuele zaken is stuiterend.'

In relatie tot uw werk valt vaak de term minimalisme.

'Verbijsterende woordkeuze. Ik gebruik vaak ronde, zachte vormen: het tegenovergestelde van minimalisme. Ik zou het eerder rijk noemen.'

Maar toch staat u bekend om uw feilloze gevoel voor detaillering en het vermogen weg te laten wat

overbodig is.

'Ik zie tamelijk snel of properties en verhoudingen kloppen.'

Wat vindt u van mijn opname-apparaatje, een Olympus DS-30 digital voice recorder?

'Een beetje formalistisch, maar wel oké. Het heeft karakter en de grijze kleur is sterk. It's very Sony in a way. Old Sony.'

Als u zo gevoelig bent voor vorm moet u veel lelijkheid verdragen.

'Wat architectuur betreft is het overal hetzelfde. We simply have to suffer all these terrible buildings.'

U komt wel eens in Nederland?

'Jullie kwaliteitsstandaard is bovengemiddeld. Omdat er van overheidswege

regels en voorschriften bestaan waar je je aan dient te houden als je gaat bouwen.'

En wat design betreft?

'Ik bewaar goede herinneringen aan de begintijd van Droog. Heldere en originele concepten, met een aanstekelijk soort humor soms.'

Voor Cappellini maakte u de Thinking Man's Chair en u wekt de indruk van een thinking designer. Wat betekent humor in uw werk?

'Ik ben geen moppentapper. Er mag best gelachen worden. Maar liever niet te veel.' ☺

Jasper Morrison
www.jaspermorrison.com